

V.D.G

Regionaal beleidsplan

Regionaal beleidsplan
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Versie: 1.1, 7 juli 2011
In opdracht van: Het algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Inhoud

Bestuurlijke samenvatting	4
Hoofdstuk 1 Beleidsplan	7
Deel 1 Beschrijving Veiligheidsregio Gelderland Zuid	9
Hoofdstuk 2 De Veiligheidsregio Gelderland Zuid	10
Deel 2 Regionaal beleid Veiligheidsregio Gelderland Zuid	18
Hoofdstuk 3 Ontwikkelingen	19
Hoofdstuk 4 Risicoprofiel	21
Hoofdstuk 5 Risicobeheersing	26
Hoofdstuk 6 Incidentbestrijding	31
Hoofdstuk 7 Herstel uit een ontwrichte situatie	36
Hoofdstuk 8 Informatiemanagement	38
Hoofdstuk 9 Kwaliteitszorg en kennismanagement	43
Deel 3 Bijlagen	46

Bestuurlijke samenvatting

Inleiding

In het voorliggende beleidsplan geeft het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) richting aan de ambities op het terrein van risicobeheersing, incidentbestrijding, herstel uit een ontworpen organisatie, informatiemanagement en kwaliteitszorg & kennismanagement voor de periode 2012-2015. Het regionaal beleidsplan moet worden beschouwd als een stip op de horizon en is daarom ook een plan op hoofdlijnen.

Het zwaartepunt van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid zal de komende vier jaar liggen op het verhogen van het veiligheidsbewustzijn. Daarom vormen 'Versterken proactief handelen', 'Zelfredzaamheid en burgerparticipatie' en 'Risicocommunicatie' de belangrijkste beleidsthema's voor de komende periode. Daarnaast blijft ook de inzet op het verder uitbouwen van het fundament van de crisisorganisatie een actueel thema met de implementatie van het crisisplan en het netcentrisch werken, waarbij nadrukkelijk aandacht is voor de borging van deze beleidsthema's in de vorm van kwaliteitszorg.

Regionaal risicoprofiel

Belangrijkste uitkomst uit het regionaal risicoprofiel voor het beleidsplan zijn de door het bestuur van de veiligheidsregio benoemde prioritaire risico's: incident transport brandbare stoffen, scheepvaartincident toxische stof, ernstige griep пандemie, overstromingen, natuurbrand nabij kwetsbaar object, verstoring telecommunicatie en ICT. Vanuit de in het regionaal beleidsplan genoemde beleidsthema's zal, in jaarthema's, worden stilgestaan bij deze risico's.

Risicobeheersing

Het zwaartepunt van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid zal de komende vier jaar liggen op het verhogen van het veiligheidsbewustzijn. Immers, door te investeren in de voorkant van de veiligheidsketen –het voorkomen van onveilige situaties en het beperken en beheersen van mogelijke rampen en crises– wordt veel leed en schade voorkomen. Hierbij hebben burgers en bedrijven een eigen verantwoordelijkheid. Dit zwaartepunt zal met name tot uiting komen bij de uitwerking van de thema's versterken proactief handelen, zelfredzaamheid & burgerparticipatie en risicocommunicatie. Op deze beleidsthema's is dan ook sprake van nieuw beleid. Voor een goede vertaling van het regionaal risicoprofiel in het beleid van de veiligheidsregio, zal de veiligheidsregio zich in eerste instantie met name richten op de prioritaire risico's in de regio Gelderland-Zuid, die afkomstig zijn uit het risicoprofiel. Pas daarna worden de beleidsthema's ook uitgewerkt voor de overige crisistypen.

Incidentbestrijding

Hoewel het zwaartepunt van de VRGZ de komende vier jaar ligt op risicobeheersing en het verhogen van veiligheidsbewustzijn, is het van groot belang dat de VRGZ daarnaast blijft inzetten op het verder uitbouwen van het fundament van de crisisorganisatie.

Met de wettelijke verplichting tot het opstellen van het regionaal crisisplan en de daarbij voorgestelde nieuwe landelijke organisatiestructuur, zal de bestaande organisatiestructuur van de crisisorganisatie in de komende jaren veranderingen ondergaan, ook in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Tevens wordt vanuit het Besluit veiligheidsregio's aangedrongen op een effectievere manier van informatiedeling ten tijde van een ramp of crisis, het zogenoemde netcentrisch werken. Ook dit heeft vergaande gevolgen voor de huidige hoofdstructuur van de crisisorganisatie. Het ontwerp en de implementatie van de nieuwe organisatiestructuur en de informatiedeling voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Gelderland-Zuid zal de komende vier jaar dan ook veel aandacht vergen van de VRGZ.

Herstel uit een ontwrichte situatie

De taken in de herstelfase zijn binnen de VRGZ op lokaal niveau, dat wil zeggen in de gemeenten, georganiseerd. Juist in deze fase moet de gemeente in de gelegenheid zijn om adequaat te kunnen communiceren met inwoners en bedrijven. De lokale politiek speelt hierbij een belangrijke rol.

Omdat alle gemeenten tegen eenzelfde situatie kunnen aanlopen, is een regionale aanpak vanuit efficiency oogpunt wenselijk. De veiligheidsregio zal daarom in samenwerking met de gemeenten, op regionaal niveau beleid ontwikkelen op het gebied van herstel. Daarnaast heeft de veiligheidsregio de ambitie om de overgang van acute fase naar herstelfase geleidelijker te laten verlopen.

Informatie-management

Het zwaartepunt van het informatiemanagementbeleid voor de operationele informatievoorziening van de VRGZ voor de komende vier jaar ligt bij de implementatie van netcentrisch werken en de inrichting van de organisatie daaromheen. De werkwijze en inrichting van die organisatie wordt vastgelegd in het regionaal crisisplan. Een belangrijk uitgangspunt dat de VRGZ daarbij hanteert, is om zoveel mogelijk aan te sluiten op de landelijke ontwikkelingen, om zo landelijke uniformiteit na te streven. In de jaren 2012-2015 worden verbeteringen in het informatieproces stap voor stap gemaakt, beginnend met het gebruik van het landelijk crisismanagementsysteem. Uiteindelijk zal eind 2015 het crisisplan volledig zijn geïmplementeerd en daarmee de interregionale en regionale uitwisseling van informatie eenvoudig en soepel verlopen.

Kwaliteitszorg en kennis- management

Binnen de VRGZ verschillen de organisatieonderdelen in ontwikkelingsniveau ten aanzien van het kwaliteitszorgniveau. Zo beschikken de GHOR en RAV reeds over een gecertificeerd kwaliteitszorgsysteem, terwijl de overige sectoren nog in de opstartfase zitten. Deze verschillen zijn aanvaardbaar omdat er sprake is van verschillende karakters van de sectoren. Er moet echter wel sprake zijn van een gemeenschappelijk basisniveau waar alle organisatieonderdelen aan moeten voldoen. Daarom streeft de VRGZ er naar om in 2014 naast de reeds bestaande systemen zowel Aristoteles, een multidisciplinair systeem voor prestatiesturing, en Cicero, een kwaliteitszorgsysteem voor de brandweer, te hebben geïmplementeerd.

Daarnaast wordt de nadruk gelegd op het verder uitbouwen van het regionaal multidisciplinair leeragentschap en het professionaliseren van de incidentevaluatie organisatie.

Financiën en realisatie

Het beleidsplan 2012-2015 is een plan op hoofdlijnen. De uitwerking van de hoofdlijnen zal terug te vinden zijn in de programmabegroting vanaf 2013.

Het is de verwachting dat de veiligheidsregio de komende jaren met forse bezuinigingen te maken krijgt. Aangezien het beleidsplan een plan of hoofdlijnen is, hebben deze bezuinigingen vermoedelijk slechts consequenties voor de jaarplannen van de veiligheidsregio. Door middel van de planning en control cyclus wordt over de voortgang vooraf en achteraf verantwoording afgelegd aan het bestuur.

Hoofdstuk 1

Beleidsplan

Grondslag beleidsplan

De basis voor het regionaal beleidsplan is gelegen de Wet veiligheidsregio's (Wvr), die sinds 1 oktober 2010 van kracht is. In deze wet wordt gesteld dat het bestuur van de veiligheidsregio minimaal eens in de vier jaar een beleidsplan vaststelt. Hierin wordt het beleid ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio vastgelegd. De bestuurlijke verantwoordelijkheden en ambities worden vertaald naar de operationele voorbereiding en taakuitvoering op het gebied van risicobeheersing, incidentbestrijding en herstel.

Volgens de wet dient het beleidsplan *minimaal* te bevatten:

- Een beschrijving van de beoogde operationele prestaties van de diensten en organisaties van de veiligheidsregio, alsmede van de beoogde operationele prestaties in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing van de gemeenten en de politie in de regio;
- Een uitwerking van de door de minister vastgestelde landelijke beleidsdoelstellingen;
- Een informatieparagraaf waarin een beschrijving wordt gegeven van de informatievoorziening binnen en tussen de hierboven bedoelde organisaties;
- Een oefenbeleidsplan;
- Een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie.

Het beleidsplan dient *gebaseerd* te zijn op het *risicoprofiel* van de regio. Hiervoor is de zogenoemde haalplicht ingesteld. Dit betekent dat het bestuur van de veiligheidsregio verplicht is de gemeenteraden om inbreng te vragen bij het opstellen van het risicoprofiel. Hierbij vraagt het bestuur de gemeenteraden tevens wat hun wensen zijn omtrent het in het beleidsplan opgenomen beleid.

Het beleidsplan veiligheidsregio's is de opvolger van het regionaal beheersplan, zoals verplicht gesteld in de Wet rampen en zware ongevallen. Waar het regionaal beheersplan primair de rampenbestrijding als invalshoek neemt, richt het beleidsplan zich op vakgebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Het beleidsplan veiligheidsregio is een multidisciplinair beleidsdocument. Het beschrijft dus niet de monodisciplinaire beleidskaders van de individuele disciplines.

Doelstelling beleidsplan

Doel van dit beleidsplan is om de multidisciplinaire ambities van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid voor de komende vier jaar vast te leggen. Deze ambities hebben betrekking op risicobeheersing, incidentbestrijding, herstel uit een ontwrichte situatie, informatie-management en kwaliteitszorg en kennismanagement.

Afstemming

Zoals vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's is het beleidsplan afgestemd met en voorgelegd aan de aangrenzende veiligheidsregio's, het Waterschap Rivierenland en met het beleidsplan van de politie Gelderland-Zuid. Tevens heeft de veiligheidsregio het beleidsplan afgestemd met en voorgelegd aan de diverse crisispartners.

Leeswijzer

Het plan van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid bestaat uit drie delen. Deel een omvat een beschrijving van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Hierin zijn onderwerpen terug te vinden als organisatiebeschrijving, missie en visie van de veiligheidsregio, de verschillende partners, de besluitvormings- en adviesorganen en de strategische doelstellingen van de organisatie. Dit deel bestaat met name uit 'statische' informatie, die beperkt aan verandering onderhevig is. In deel twee zijn de beleidsdoelstellingen weggezet onder de hoofdstukken: risicobeheersing, incidentbestrijding, herstel uit een ontwrichte situatie, informatiemanagement en kwaliteitszorg en kennismanagement. Ieder hoofdstuk wordt afgerond met een vertaling van het beleid in acties. Aan deze acties is een termijn gekoppeld. Deel drie bevat tenminste alle wettelijk verplichte bijlagen en overige bijlagen met een toegevoegde waarde. Het betreft hier onder meer een overzicht van de beoogde operationele prestaties, het multidisciplinair beleidsplan opleiden, trainen, oefenen en borgen en de voor de brandweer geldende opkomsttijden. Daarnaast zullen in de toekomst ook de diverse monodisciplinaire beleidsplannen van de sectoren GHOR en Brandweer worden opgenomen in deel drie. Deze monodisciplinaire beleidsplannen zijn gebaseerd op het regionaal beleidsplan van de veiligheidsregio.

Deel 1

Beschrijving

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Hoofdstuk 2

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Kenmerken

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een regionaal samenwerkingsverband volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Wet veiligheidsregio's. Achttien gemeenten werken in dat verband nauw samen op het gebied van crisisbeheersing en hulpverlening.

Het gebied van VRGZ beslaat een oppervlakte van circa 1040 km². De ruim 530.000 inwoners wonen verspreid over de volgende achttien gemeenten: Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Groesbeek, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Millingen aan de Rijn, Neder-Betuwe, Neerijnen, Nijmegen, Tiel, Ubbergen, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel. Deze gemeenten vormen gezamenlijk de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. De gemeenten hebben gezamenlijk op 1 januari 2004 de Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid vastgesteld. Vervolgens is deze op 1 januari 2011 gewijzigd in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Het gebied van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid kenmerkt zich door de aanwezigheid van drie grote vaarwegen Neder-Rijn, Waal en Maas en diverse snelwegen. De regio heeft voornamelijk een landelijk karakter, met land-, vee- en fruitteelt. Alleen het oosten van de regio rondom Nijmegen heeft een stedelijk karakter.

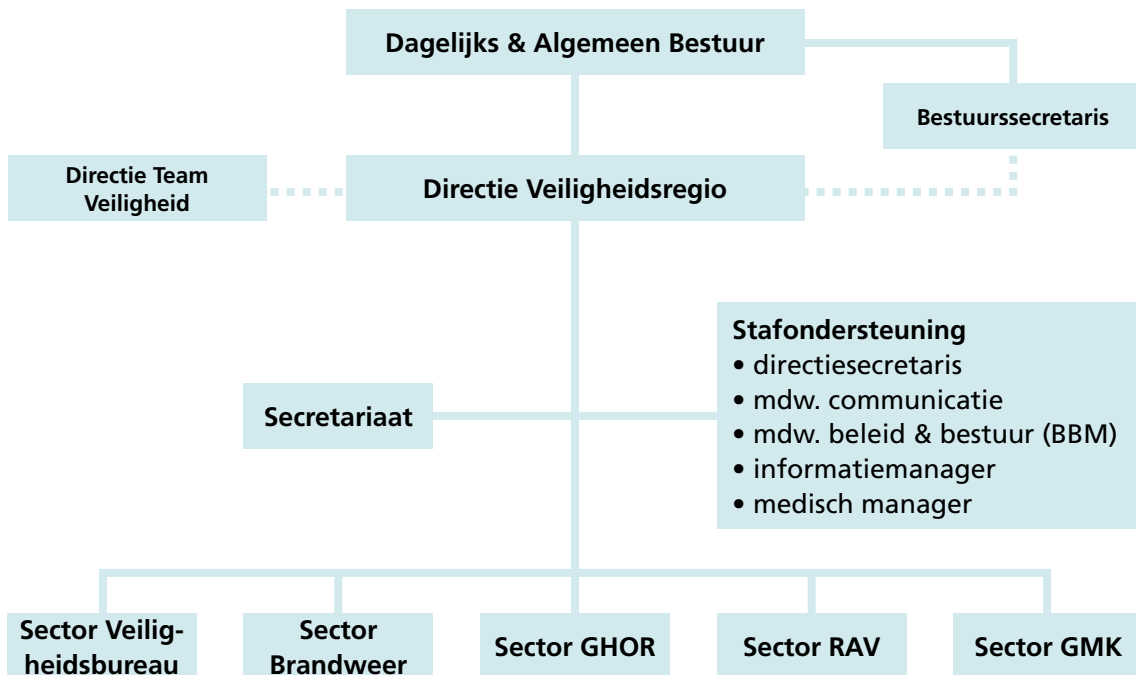
De veiligheidsregio bevat met de Waal de belangrijkste transportader over water in Nederland. Het vervoer van goederen en grondstoffen, waaronder ook gevaarlijke stoffen, tussen Europoort en Duitsland gebeurt over deze rivier. Dat vervoer gebeurt ook over de snelwegen en het spoor. Daarnaast kent de regio een aantal BRZO-bedrijven, zoals bijvoorbeeld Recticel, TWO, PPG en Sachem. Risico's zijn onder meer overstromingsgevaar, ongelukken met gevaarlijke stoffen (rivier- en wegtransport) en bosbranden (rondom Groesbeek).

Organisatie VRGZ

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is een samenwerkingsverband tussen achttien gemeenten. De veiligheidsregio is een organisatie voor ambulancevoorziening, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Aan het hoofd van de organisatie staat het Algemeen Bestuur dat gevormd wordt door de achttien burgemeesters van de deelnemende gemeenten. De voorzitter van de veiligheidsregio is de burgemeester van de gemeente Nijmegen. Vanuit de leden van het Algemeen Bestuur is een Dagelijks Bestuur samengesteld, bestaande uit zeven burgemeesters. Onder dit bestuur werken de verschillende disciplines samen aan een veilige regio, waarin rampen en crises zo goed mogelijk voorkomen en bestreden worden en de inwoners kunnen rekenen op snelle en goede afhandeling van rampen en crises.

Het organogram van de veiligheidsregio ziet er als volgt uit:

De dagelijkse leiding van de veiligheidsregio is in handen van de directie die bestaat uit een algemeen directeur/regionaal commandant brandweer en een plaatsvervangend directeur veiligheidsregio.

De directie stuurt de volgende vijf sectoren aan:

- Het Veiligheidsbureau;
- De Regionale Brandweer;
- De Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK).
- De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR);
- De Regionale Ambulancevoorziening (RAV);

Naast de vijf sectoren is er een secretariaat en een stafondersteuning.

Organisatie van het veiligheidsbureau

De sector veiligheidsbureau richt zich vooral op de multidisciplinaire processen binnen de VRGZ, te weten:

- Het opleiden en oefenen van multidisciplinaire teams in de crisisbeheersing en rampenbestrijding;
- Het versterken en ondersteunen van de gemeentelijke kolom op het gebied van crisisbeheersing en het evenementenbeleid;
- De voorbereiding en coördinatie van de planvorming en operationele organisatiestructuur;
- Het proces alarmeren, opschalen en voorzien in operationele voorzieningen;
- De coördinatie van het informatiemanagement;
- De ondersteuning van de directie en het management van de VRGZ bij de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

In de sector Veiligheidsbureau werken medewerkers samen van brandweer, gemeenten, GHOR, politie, defensie, provincie Gelderland, Openbaar Ministerie en Waterschap Rivierenland.

Organisatie van de regionale brandweer

De sector regionale brandweer bestaat uit twee afdelingen, te weten de afdeling operationele voorbereiding en de afdeling risicobeheersing.

De afdeling operationele voorbereiding is verantwoordelijk voor wettelijke taken op het gebied van specialistisch brandweerwerk, zoals bijvoorbeeld het waarschuwen van de bevolking, het verkennen van gevaarlijke stoffen, het verrichten van ontsmetting en het grootschalig optreden.

Daarnaast is deze afdeling verantwoordelijk voor het aanschaffen en beheren van regionaal brandweermaterieel en het beheer van het door het Rijk in bruikleen verstrekte materieel.

Een belangrijke rol van de afdeling is het ondersteunen van de lokale brandweerkorpsen bij de preparatie op de basisbrandweezorg en de nazorg.

De afdeling risicobeheersing is het regionaal kenniscentrum op het gebied van brandpreventie, externe veiligheid en industriële veiligheid. Enerzijds wordt uitvoering gegeven aan een aantal taken die voortvloeien uit de externe veiligheidsregelgeving, het Vuurwerkbesluit en het BRZO '99. Anderzijds is de afdeling ondersteunend aan de lokale preventiemedewerkers. Daarbij moet worden gedacht aan het ontwikkelen van regiobrede instrumenten en beleidskaders, het uitvoeren van en assisteren bij de complexe(re) brandpreventie-advisering en het verzorgen van bijscholing.

Organisatie van de GMK

Binnen de GMK werken de politie, brandweer en ambulance aan 'het inrichten, in stand houden en exploiteren van het meldkamerdomein op een zo efficiënt mogelijke en financieel verantwoorde wijze'. Voor de burger in nood fungeert de sector GMK als eerste aanspreekpunt. Voor de operationele diensten van politie, brandweer en ambulancezorg functioneert zij primair als verbindings- en alarmeringskamer. In geval van een grootschalig incident functioneert de sector GMK als informatie- en coördinatieknooppunt in de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De GMK heeft een sectorhoofd die de afdelingshoofden van de verschillende meldkamer disciplines aanstuurt.

Organisatie van de GHOR

De sector GHOR is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening en met de advisering van de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. Samen met haar ketenpartners, zoals ziekenhuizen, ambulancedienst, GGD, GGz, Rode Kruis en huisartsen draagt zij zorg voor dat de geneeskundige hulpverlening voor, tijdens en na een ongeval, dreigende crisis of ramp adequaat geregeld is.

Met de komst van de Wet veiligheidsregio's is de naam GHOR een eigenaam geworden. Wanneer de GHOR voluit gebruikt wordt, heet zij voortaan Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio.

Organisatie van de RAV

De sector RAV exploiteert het ambulancevervoer in de regio Gelderland-Zuid.

De doelstelling van de sector RAV is het zo snel en efficiënt mogelijk behandelen van verzoeken om de inzet van één of meer ambulances, alsmede het uitvoeren van het daadwerkelijke patiëntenvervoer. In dit proces wordt zoveel als mogelijk gestreefd naar het realiseren van de landelijk geldende normen.

Een aantal taken van de sector GHOR wordt al vele jaren op basis van een onderlinge dienstverleningsovereenkomst uitgevoerd door de sector RAV. Hierbij gaat het om de uitvoering van de functie van geneeskundig officier van dienst (OvdG), het onderhoud van wagenpark en materialen en het maken van dienstroosters en administratieve taken.

Organisatie van het secretariaat

Het secretariaat verzorgt de secretariële ondersteuning van de directie van de veiligheidsregio. Daarnaast ondersteunt het de sectorhoofden en verzorgt het administratieve werkzaamheden voor de sectoren. Het directiesecretariaat staat onder leiding van het afdelingshoofd secretariaat.

Organisatie van de stafondersteuning

Het stafbureau houdt zich bezig met advisering op het gebied van:

- Algemene beleidsondersteuning;
- ICT / informatiebeleid;
- Kwaliteitszorg;
- Interne en externe communicatie;
- Managementondersteuning

Partners

Binnen de veiligheidsregio werken politie, brandweer, GHOR, ambulancezorg volgens dezelfde territoriale gebiedsindeling samen. Daarnaast werken deze hulpverleningsdiensten nauw samen met de individuele gemeenten.

Tevens werkt de veiligheidsregio samen met diverse partners op het gebied van planvorming en oefenen en heeft zij met een aantal partners een samenwerkingsconvenant afgesloten.

De crisispartners van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid zijn: 18 gemeenten regio Gelderland-Zuid, Politie Gelderland-Zuid, Waterschap Rivierenland, Provincie Gelderland, Openbaar Ministerie, Defensie, Rijkswaterstaat, Nationaal Crisiscentrum, Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum, Vitens, Liander, Omroep Gelderland, Prorail, Buurregio's: Gelderland-Midden, Brabant-Noord, Midden West Brabant, Limburg Noord, Zuid Holland-Zuid, Utrecht, Kreis Kleve, Dares, Keyrail, Kamer van Koophandel, GGD Nijmegen, GGD Rivierenland, huisartsen, ziekenhuizen, apothekers, slachtofferhulp, instellingen geestelijke gezondheidszorg, Nederlandse Rode Kruis, maatschappelijk werk en zorginstellingen.

Belangrijkste overlegstructuren

De directeuren van alle bij de crisisbeheersingsorganisatie betrokken organisaties en diensten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een kwalitatief adequate bijdrage aan de beleidsmatige en operationele voorbereiding van de crisisbeheersingsorganisatie. Binnen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid bestaat hiervoor een groot aantal overlegvormen. Hieronder worden de belangrijkste overlegvormen genoemd.

Bestuur

De burgemeesters van alle achttien gemeenten van de VRGZ vormen samen het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio. Het Algemeen Bestuur staat echter beter bekend als veiligheidscollege. Het veiligheidscollege stelt de hoofdlijnen van het te voeren beleid en de financiële kaders vast. Elk lid van het veiligheidscollege legt binnen haar of zijn gemeenteraad verantwoording af over het beleid van de VRGZ. Zeven leden van het veiligheidscollege vormen het Dagelijks Bestuur van de VRGZ. Het Dagelijks Bestuur is belast met de voorbereiding en uitvoering van de besluiten die het veiligheidscollege neemt. De taken van het bestuur zijn opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Directieteam Veiligheid

Het Directieteam Veiligheid (DTV) is het hoogst ambtelijke multidisciplinaire overleg binnen de veiligheidsregio. Hierin nemen standaard de directeur veiligheidsregio, korpschef politie, regionaal geneeskundig functionaris en de coördinerend gemeentesecretaris zitting. Daarnaast kan het DTV worden uitgebreid met de rijksheren. Het DTV is belast met de multidisciplinaire afstemming en coördinatie van de voorbereiding op de risico- en crisisbeheersing en rampenbestrijding. Daarmee is zij het primaire adviesorgaan van het bestuur.

Adviesgroep Adviseurs Crisisbeheersing

De Adviesgroep Adviseurs Crisisbeheersing (AAC) wordt gevormd door ambtelijke vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten aan de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Het is een platform om vraagstukken, ontwikkelingen en ideeën met betrekking tot de bevolkingszorg in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid te bespreken en gezamenlijk voor te bereiden, ter advisering aan de coördinerend gemeentesecretaris, die dit overleg voorziet.

Regiegroep Crisisbeheersing

De Regiegroep Crisisbeheersing bestaat uit vertegenwoordigers van de vier kolommen. Het is een platform om problemen, ontwikkelingen en ideeën met betrekking tot multidisciplinaire aangelegenheden in de veiligheidsregio te bespreken. Tevens fungeert de Regiegroep Crisisbeheersing als voorportaal voor het DTV.

Regionaal Managementteam Brandweer

Het Regionaal Managementteam Brandweer (RMT) bestaat uit alle clustercommandanten en staat onder leiding van de directeur veiligheidsregio/regionaal commandant. Het is een adviserend overleg op het gebied van monodisciplinaire brandweerkzaken en adviseert de regionaal commandant.

Regiegroep Meldkamer

De regiegroep meldkamer bestaat uit het sectorhoofd meldkamer, de plaatsvervangend directeur veiligheidsregio en een divisiechef van de politie Gelderland-Zuid. In dit overleg vindt afstemming plaats over het beheer van de Gemeenschappelijke Meldkamer voor zover dit het mandaat van het sectorhoofd Gemeenschappelijke Meldkamer overstijgt. Doel is adequate mono- en multidisciplinaire aansturing en beheer van de Gemeenschappelijke Meldkamer.

Missie en visie

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft de volgende missie en visie geformuleerd:

Missie

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is een daadkrachtige, betrouwbare en alerte organisatie voor brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Zij is dé organisatie die, samen met de 18 gemeenten, politie en alle andere betrokken organisaties, zorgt voor een veilige samenleving in Gelderland-Zuid.

Kernwaarden

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft drie kernwaarden die kort en bondig verwoorden waar zij voor staat. Deze kernwaarden vormen de richtsnoer voor al het handelen van de veiligheidsregio.

- Daadkrachtig
- Betrouwbaar
- Alert

Het motto van de VRGZ luidt dan ook:

Daadkrachtig, betrouwbaar en alert, door samenwerking

Visie

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid opereert in een samenleving die zich kenmerkt door snelle technologische en infrastructurele ontwikkelingen, een toenemende invloed van de media, individualisering, economische en demografische veranderingen en groter wordende veiligheidsrisico's. De veiligheidsregio signaleert deze maatschappelijke ontwikkelingen, speelt hier alert en proactief op in en stemt haar beleid en taakuitvoering hierop af.

Strategie

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid zorgt voor een snelle en goede geneeskundige hulpverlening en brandweezorg aan de inwoners van de regio.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is leidend op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Zij neemt initiatief en zorgt voor coördinatie tussen gemeenten en alle betrokken organisaties op dit gebied. Zij levert meerwaarde door kwalitatief goede producten, bindend vermogen, betrouwbaarheid en een open communicatie.

Door opleiding, oefening en training, maar ook door het vergroten van het lerend vermogen en professionalisering van de informatievoorziening, zorgt de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid voor een optimale voorbereiding op grootschalige incidenten, rampen en crises.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is een expert in het inschatten van veiligheidsrisico's en het voorkomen van onveilige situaties. Deze rol vervult zij via een krachtig netwerk, een proactieve en alerte houding en gevraagde en ongevraagde adviezen van hoogwaardig niveau. Een focus op vernieuwen, verbeteren en professionele ontwikkeling maakt de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid tot een vanzelfsprekende en leidende partner in veiligheid.

Deel 2

Regionaal Beleid Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Hoofdstuk 3

Ontwikkelingen

Inleiding

In het regionaal beleidsplan is zoveel als mogelijk rekening gehouden met ontwikkelingen die op de veiligheidsregio afkomen. Voor een aantal ontwikkelingen geldt echter dat zij bekend zijn, maar dat nog onduidelijk is wat de consequenties ervan zijn voor de veiligheidsregio. Hieronder worden deze ontwikkelingen genoemd. Zodra deze ontwikkelingen verder zijn uitgekristalliseerd, zullen ze worden verwerkt in de jaarlijkse update van het regionaal beleidsplan.

Regionalisering brandweer

Februari 2011 heeft het bestuur van de veiligheidsregio Gelderland-Zuid het voorgenomen besluit genomen tot regionaliseren van de brandweer in Gelderland-Zuid. Dit houdt in dat de brandweer binnen de regio haar krachten bundelt en samengaat in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Op dit moment is de VRGZ volop bezig met de verdere uitwerking van de regionalisering. Voor 1 januari 2013 is bekend hoe de brandweer in Gelderland-Zuid georganiseerd is, wat haar beleidsdoelen zullen zijn en waar deze die van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid raken.

Wet publieke gezondheid

De Wet publieke gezondheid, tweede tranche, die op zijn vroegst eind 2011 van kracht zal worden, heeft gevolgen voor de veiligheidsregio. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de algemene infectieziektebestrijding en de burgemeester is bevoegd om op te treden bij personen met een infectieziekte die een ernstig risico voor de volksgezondheid met zich mee kan brengen. De GGD is inhoudelijk verantwoordelijk voor de bestrijding van infectieziekten. Wat verandert, is dat de bevoegdheden uit de Wpg bij uitbraken van infectieziekten uit groep A (pokken, polio, SARS) naar de voorzitter van de veiligheidsregio overgaan. De minister van VWS stuurt dan de voorzitter aan. De afstemming met de burgemeester(s) binnen de veiligheidsregio's verloopt via het regionaal beleidsteam zoals geregeld in de Wet veiligheidsregio's.

Daarnaast wordt in de Wet publieke gezondheid gesproken over een directeur publieke gezondheid, die leiding geeft aan zowel de GHOR als de GGD. Hoe een en ander organisatorisch geregeld zal worden binnen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, zal wellicht bij de eerstvolgende update van het regionaal beleidsplan worden opgenomen.

Politie

In het regeerakkoord van 30 september 2010 wordt voorgesteld om te komen tot een nationale politie onder verantwoordelijkheid van de minister die belast is met de zorg voor veiligheid. Er komen tien politieregio's. Consequentie hiervan is dat de politie Gelderland-Zuid opgaat in de politie Oost-Nederland. Op dit moment is de politie volop in discussie over de vorming van deze nieuwe politieregio en zijn de gevolgen voor de veiligheidsregio onduidelijk.

Meldkamer

Naar aanleiding van het regeerakkoord wordt landelijk volop gediscussieerd over schaalvergroting van meldkamers. De consequenties van een dergelijke schaalvergroting is op dit moment nog niet helder voor de veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Bezuinigingen

Het is de verwachting dat de veiligheidsregio de komende jaren met forse bezuinigingen te maken krijgt die gevolgen zullen hebben voor het beleid van de veiligheidsregio. De bezuinigingen op de BDUR bedragen naar verwachting 1,5 % vanaf 2012 en loopt op tot 6% in 2015. Ook is de verwachting dat op de gemeentelijke bijdrage wordt gekort. Op dit moment ligt een voorstel aan bestuur voor om een bezuinigingsopdracht te geven aan de veiligheidsregio van 2,5% vanaf 2012 oplopend naar 10% in 2015, waarbij de gemeentelijke bijdrage aan de veiligheidsregio wordt gecompenseerd voor loon- en prijsstijging. Wanneer de veiligheidsregio in de nabije toekomst wordt geconfronteerd met bezuinigingen die invloed kunnen hebben op activiteiten wordt hierover in de jaarplannen gerapporteerd.

Regionale uitvoeringsdiensten

Het Ministerie van (destijds) VROM, het Interprovinciaal Overleg en de VNG hebben in juni 2009 afspraken gemaakt over het verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van VROM-taken. Enerzijds worden kwaliteitscriteria geformuleerd, anderzijds worden regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) opgericht. In de RUD's wordt door gemeenten en provincies samengewerkt op het gebied van complexe en bovenlokale milieugerelateerde uitvoeringstaken. De planning is dat RUD's met ingang van 1 januari 2013 een landsdekkend stelsel vormen. Dit alles onder procesregie van de provincies.

De vorming van RUD's in de provincie Gelderland is van belang voor de VRGZ. Immers, de VRGZ heeft een uitvoeringstaak bij BRZO-inrichtingen en adviseert gemeenten en provincie over brandveiligheidsaspecten en externe veiligheid in omgevingsvergunningen. De VRGZ beschouwt de RUD's dan ook als belangrijke nieuwe samenwerkingspartners. Hoewel de VRGZ geen formele partij is in de totstandkoming van de RUD's, volgt zij de discussie over de vorming nauwgezet.

Hoofdstuk 4

Risicoprofiel

Inleiding

In dit hoofdstuk is de management samenvatting van het risicoprofiel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid opgenomen. Het gehele risicoprofiel maakt onderdeel uit van deel 3 van het regionaal beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Wet veiligheidsregio's en risicoprofiel

Op 1 oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's in werking getreden. Deze wet heeft als primair doel om de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Nederland te verbeteren en te versterken. Door de brandweezorg, de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, de rampenbestrijding- en crisisbeheersing en de politie op regionaal niveau bijeen te brengen wordt niet alleen de slagkracht vergroot, maar wordt ook eenheid, eenduidigheid en eenvoud in de aanpak bereikt.

In artikel 15 van de wet is een verplichting opgenomen om een risicoprofiel op te stellen. Een dergelijk risicoprofiel bevat een risico-inventarisatie en -analyse van de dreigingen in de regio. De risico-inventarisatie omvat een overzicht van de aanwezige risicovolle situaties en de soorten incidenten die zich daardoor kunnen voordoen. In de risicoanalyse worden de geïntariseerde gegevens nader beoordeeld, vergeleken en geïnterpreteerd. Op basis van de conclusies kan het bestuur van de veiligheidsregio strategische beleidskeuzes maken over de ambities voor de risico- en crisisbeheersing en de inspanningen voor onderlinge afstemming met de crisispartners.

De veiligheidsregio's moeten binnen zes maanden na het in werking treden van de Wet veiligheidsregio's beschikken over een risicoprofiel. Het risicoprofiel wordt door het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld, na consultatie van de gemeenteraden van de achttien gemeenten en moet jaarlijks herzien worden.

Het regionaal risicoprofiel voor Gelderland-Zuid is opgesteld in opdracht van het Veiligheidscollege van de regio Gelderland-Zuid. Het risicoprofiel is opgesteld met betrokkenheid van een multidisciplinaire projectgroep (waarin brandweer, politie, GHOR, gemeenten, provincie en waterschap) en een klankbordgroep (waaronder nutsbedrijven, defensie en ProRail).

De volgende stappen zijn vervolgens doorlopen:

- Risico-inventarisatie: alle voor Gelderland-Zuid relevante risico's zijn geïnterpreteerd. Een belangrijke basis hiervoor is de Provinciale risicokaart en de informatie die de gemeenten hebben aangeleverd.
- Risicobeeld en risicoduiding: de context en de spreiding van de in voorgaande stap geselecteerde risico's is vervolgens nader uitgewerkt.
- Risicoanalyse: van de geselecteerde scenario's is de impact/gevolg en de kans/waarschijnlijkheid bepaald op basis van statistische gegevens en/of expert judgement.

De bevindingen worden weergegeven in een risicodiagram.

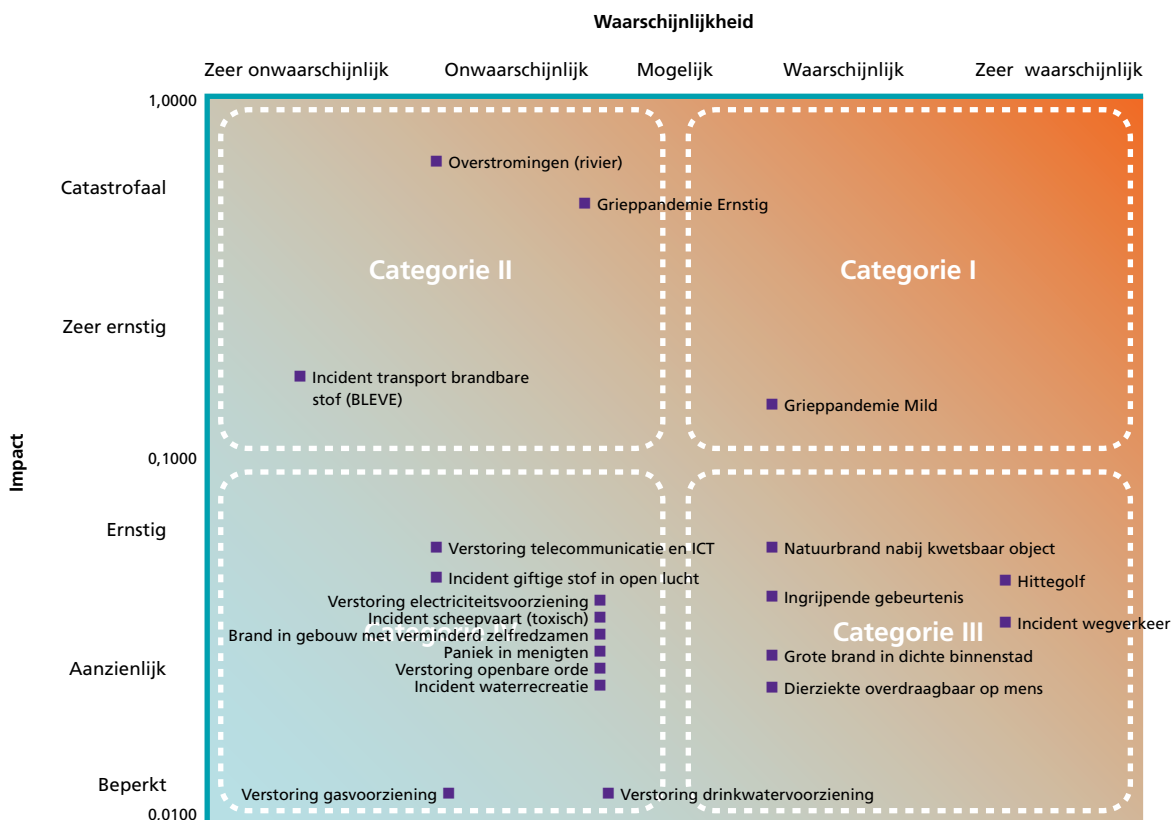
Overigens is bij het opstellen van de scenario's geen rekening gehouden met domino-effecten, conform de Handreiking en zoals afgesproken in de projectgroep.

Tenslotte heeft de klankbordgroep een capaciteiteninventarisatie- en analyse opgesteld.

- Capaciteiteninventarisatie: de klankbordgroep heeft per scenario een kwalitatieve inschatting gemaakt van de benodigde versus beschikbare repressieve capaciteiten van de veiligheidsregio.
- Capaciteitenanalyse: voor een aantal scenario's zijn de mogelijkheden in kaart gebracht op welke risico's kunnen worden voorkomen of gereduceerd en op welke punten het repressieve optreden van de veiligheidsregio's en haar partners kan worden verbeterd.

Resultaat risicoprofiel

In het risicodiagram zijn de relevante scenario's op een onderling vergelijkbare wijze afgebeeld. De scenario's met de grootste impact en waarschijnlijkheid staan rechtsboven in het figuur (categorie I). Een lage waarschijnlijkheid en impact leidt tot een plaats linksonder in het diagram.

Het risicodiagram afgezet tegen de capaciteiteninventarisatie leidt tot de volgende bevindingen:

- Categorie I: in deze categorie is 1 risico vertegenwoordigd, namelijk:
 - Griep pandemie Mild.
- Categorie II: in deze categorie zijn 3 risico's vertegenwoordigd, namelijk:
 - Overstromingen;
 - Griep pandemie Ernstig
 - Incident transport brandbare stof (BLEVE).
- Categorie III: in deze categorie zijn 6 risico's vertegenwoordigd, namelijk:
 - Natuurbrand nabij kwetsbaar object;
 - Incident wegverkeer;
 - Grote brand in dichte binnenstad;
 - Dierziekte overdraagbaar op mens;
 - Hittegolf;
 - Ingrijpende gebeurtenis.
- Categorie IV: in deze categorie vallen de overige 10 scenario's.

Resultaat capaciteiteninventarisatie en -analyse

Per scenario is een capaciteiteninventarisatie uitgevoerd. Voor een aantal scenario's is daarbij ingeschat dat de veiligheidsregio over voldoende repressieve capaciteit beschikt om een dergelijk scenario naar behoren af te kunnen handelen. Bij enkele scenario's is hier echter twijfel over of is het zelfs duidelijk dat de veiligheidsregio over onvoldoende repressieve capaciteit beschikt om een dergelijk scenario af te handelen, zoals bij het scenario 'overstromingen door hoge rivierwaterstanden'.

Voor enkele scenario's is op basis van de bevindingen van deze capaciteiteninventarisatie, een nadere capaciteitanalyse uitgevoerd. De bevindingen van deze capaciteitanalyse zijn opgenomen in het regionaal risicoprofiel Gelderland-Zuid. Deze maakt onderdeel uit van deel 3 van het beleidsplan.

De capaciteitanalyse heeft geleid tot specifieke op het scenario toegesneden adviezen. Daarnaast zijn algemene adviezen geformuleerd, die van toepassing zijn voor meerdere scenario's. De opgestelde adviezen vormen input voor het opstellen van het regionaal beleidsplan.

Speerpunten voor het regionaal beleidsplan

Aan de hand van het risicodiagram, de capaciteitsinventarisatie, consultatie van gemeenten en de inschatting waar het grootste effect te behalen is, heeft het bestuur van de veiligheidsregio er voor gekozen om incident transport brandbare stof, scheepvaartincident toxische stof; ernstige griepandemie, overstromingen, natuurbrand nabij kwetsbaar object, verstoring telecommunicatie en ICT als prioritaire scenario's aan te merken.

Daarnaast volgt uit de consultatie van gemeenten en crisispartners en de capaciteitanalyse de wens om de volgende beleidsthema's op te nemen in het regionaal beleidsplan:

- netwerkmanagement
- risico- en crisiscommunicatie
- beleid t.a.v. mogelijke capaciteitstekorten naar aanleiding van capaciteiteninventarisatie

Tenslotte heeft het Veiligheidscollege besloten tot het opnemen van de onderstaande thema's in het regionaal beleidsplan:

- risicobeheersing
- risicocommunicatie in relatie tot zelfredzaamheid
- implementatie planvorming
- responsverhoging
- herstel
- juridische aspecten

De bovengenoemde prioritaire risico's worden uitgewerkt in 'thema-jaren'. Dit betekent dat de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid naast de generieke voorbereiding op alle crisistypen als eerste extra aandacht besteedt aan de flitsincidenten 'incident transport brandbare stof' en 'verstoring telecommunicatie en ICT'. Vanuit alle beleidsthema's zal extra worden stil gestaan bij dit type incidenten. Zo zal de planvorming op deze onderwerpen kritisch worden geanalyseerd en verbeterd, de oefenscenario's gaan specifiek in op deze prioritaire risico's, netwerkpartners die noodzakelijk zijn bij het afhandelen van dergelijke incidenten worden benaderd en de (risico)communicatieboodschap zal zich richten op handelingsperspectieven voor burgers op deze scenario's.

Nadat deze prioritaire risico's zijn uitgewerkt komen de scenario's 'scheepvaartincident met toxische stof' en 'natuurbrand nabij kwetsbaar object' centraal te staan en tenslotte staat de veiligheidsregio stil bij de prioritaire risico's 'overstromingen' en 'ernstige griep пандemie'. Op een aantal van deze prioritaire risico's heeft de veiligheidsregio de afgelopen jaren reeds flink geïnvesteerd. Met de wettelijk verplichte koppeling tussen het risicoprofiel en het regionaal beleidsplan wordt een structurele koppeling gelegd tussen de beleidsthema's en het regionaal risicoprofiel.

Hoofdstuk 5

Risicobeheersing

Inleiding

Risicobeheersing is naast incidentbestrijding één van de primaire beleidsvelden van de VRGZ. Risicobeheersing behelst de structurele aandacht voor fysieke (on)veiligheid, het voorkomen en terugdringen van onveilige situaties en de zorg voor het beperken en beheersen van gevolgen voor en inbreuken op fysieke veiligheid.

Hierbij houdt de veiligheidsregio zoveel mogelijk rekening met de visies die er op dit vakgebied reeds zijn vanuit de diverse crisispartners.

Denk daarbij aan het visiedocument van Brandweer Nederland: 'De Brandweer over morgen, maart 2010', de visie van het Veiligheidsberaad: 'Samenwerking in een ander perspectief, mei 2009', het reeds jarenlange ingezette preventiebeleid binnen de gezondheidszorg en de landelijke campagne bij de politie 'Veiligheid begint bij voorkomen, mei 2008'.

In dit hoofdstuk wordt de visie van de VRGZ gegeven op risicobeheersing. Deze visie wordt uitgewerkt in een aantal thema's. Tenslotte zijn deze thema's vertaald in een aantal 'jaarstappen' en wordt een termijn aangegeven waarbinnen deze bereikt worden.

Visie

Het zwaartepunt van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid zal de komende vier jaar liggen op het verhogen van het veiligheidsbewustzijn. Immers door te investeren in de voorkant van de veiligheidsketen; het voorkomen van onveilige situaties en het beperken en beheersen van mogelijke rampen en crises, wordt veel leed en schade voorkomen. Hierbij hebben burgers en bedrijven een eigen verantwoordelijkheid. Dit zwaartepunt zal met name tot uiting komen bij de uitwerking van de thema's versterken proactief handelen, zelfredzaamheid & burgerparticipatie en risicocommunicatie. Hierbij zal het beleid zich in eerste instantie richten op de prioritaire risico's in de regio Gelderland-Zuid, die afkomstig zijn uit het risicoprofiel. Pas daarna worden de thema's uitgewerkt voor de overige risico's in de regio.

Doelstellingen en uitgangspunten

Bij het opstellen van het risicobeheersingbeleid van de veiligheidsregio heeft de VRGZ het volgende uitgangspunt gehanteerd:

Het verlenen van (gebruikers)vergunningen is en blijft ook na regionalisering van de brandweer een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Om deze reden maakt vergunningverlening, toetsing, controle, inspectie en handhaving op lokaal niveau vooralsnog geen onderdeel uit van het regionaal beleid van de veiligheidsregio. Omdat de uitvoering van deze taken na regionalisering echter gedeeltelijk bij de VRGZ komt te liggen, kan dit in de toekomst wellicht wijzigen.

Netwerkmanagement

Ten tijde van een ramp of crisis wordt de veiligheidsregio geconfronteerd met zeer complexe veiligheidsvraagstukken. Hierbij kijkt de crisisorganisatie vanuit het knelpunt welke partijen het best in staat zijn om het betreffende knelpunt op te pakken. De veiligheidsregio maakt daarvoor gebruik van haar netwerk van crisispartners. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de inzet van defensie bij de reparatie van de hoogspanningsmast bij de stroomstoring in de Tieler- en Bommelerwaard in 2007. Om dit soort afwegingen goed en effectief te kunnen maken is het van belang dat de veiligheidsregio haar netwerkorganisaties goed in beeld heeft en weet wat de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn van haar crisispartners. Daarnaast is het noodzaak dat de veiligheidsregio haar crisispartners gemakkelijk weet te bereiken. De veiligheidsregio continueert daarom haar inspanningen op het gebied van netwerkmanagement en gaat op gestructureerde wijze na of alle crisispartners die van belang zijn voor de 25 crisistypen in kaart zijn gebracht. Voor de invulling van het netwerkmanagement legt de veiligheidsregio haar prioriteit bij die crisistypen, die in het risicoprofiel zijn gekenmerkt als prioritaire risico's. Dit betekent op korte termijn dat de netwerkpartners die van belang zijn bij het afhandelen van ICT- en telecommunicatieverstoringen en bij het afhandelen van een transportincident met een brandbare stof opnieuw in kaart worden gebracht en benaderd.

Versterken proactief handelen

Bij risicobeheersing zijn op nationaal en regionaal niveau veel partners betrokken. Denk daarbij aan partners op terreinen als ruimtelijke ordening, milieu en verkeer en transport. Deze domeinen vallen binnen de gemeenten onder de verantwoordelijkheden van verschillende wethouders en vergen daarmee een collegebrede aanpak. De regionale brandweer heeft al jaren een wettelijke adviesrol op het terrein van externe veiligheid richting externe partners en andere overheden. Deze rol is met de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's formeel bij de veiligheidsregio neergelegd. Voor de komende jaren geeft de veiligheidsregio prioriteit aan de structurele en multidisciplinaire vormgeving van de advisering voor externe veiligheid. Ook buiten dit specifieke beleidsterrein wil de veiligheidsregio een multidisciplinaire adviesrol op het terrein van fysieke veiligheid verwerven. Het beoogde doel is om structurele oorzaken van fysieke onveiligheid proactief in kaart te brengen en -waar mogelijk- deze te beperken of weg te nemen. De winst die dit oplevert, leidt tot een verminderde inzet bij (grootschalige) incidenten. Voor de advisering streeft de veiligheidsregio naar het ontwikkelen van een door de externe partners gedragen instrumentarium om de advisering vorm te geven.

Zelfredzaamheid en burgerparticipatie

Zelfredzaamheid en burgerparticipatie is voor de VRGZ een relatief nieuw beleidsthema. 'Onder zelfredzaamheid wordt verstaan alle handelingen die door burgers worden verricht ter voorbereiding op, tijdens en na rampen en zware ongevallen om zichzelf en anderen te helpen en de gevolgen te beperken.' (A. Ruitenbergh & I. Helsloot, *Zelfredzaamheid van burgers bij rampen en zware ongevallen*, 2004). Dat burgers bij rampen overwegend niet apathisch, asociaal of paniekerig reageren en graag willen helpen, blijkt uit diverse onderzoeken. Maar hoe moet een hulpverlener omgaan met deze helpende burgers? En wat betekent dit voor de voorbereiding van hulpverleners? Benutting en versterking van zelfredzaamheid is op de eerste plaats een middel om de veiligheid te vergroten. Daarom geeft de VRGZ de komende jaren extra prioriteit aan dit beleidsthema.

Op dit moment bestaat de overtuiging dat de kansen die zelfredzaamheid biedt voor zowel het voorkomen als beheersen van incidenten nog onvoldoende worden benut en versterkt. De VRGZ wil daarom de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven in de komende vier jaar verder stimuleren. De veiligheidsregio zal zich daarbij richten op twee facetten: veilig wonen en het zich zelf kunnen redden van de burger ten tijde van een ramp of crisis.

Daarnaast zal de veiligheidsregio alle landelijke initiatieven volgen die betrekking hebben op burgerparticipatie en verminderd zelfredzaam en deze waar mogelijk doorvertalen naar Gelderland-Zuid. Op deze manier stimuleert de veiligheidsregio actieve betrokkenheid van de burger bij veiligheid.

Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel Gelderland-Zuid geeft inzicht in de belangrijkste risico's in de regio en vormt de basis voor het regionaal beleidsplan. Het is daarom van belang dat dit regionale risicoprofiel bij alle partners binnen en buiten de regio bekend wordt, is en blijft. Het doel hiervan is dat niet alleen kennis wordt genomen van de inhoud van het regionaal risicoprofiel, maar ook dat er mee aan de slag wordt gegaan. Implementatie van het regionale risicoprofiel is daarom een aandachtspunt van de VRGZ.

Daarnaast zal het regionaal risicoprofiel jaarlijks worden geactualiseerd en eens in de vier jaar herzien. In de jaarlijkse actualisatie van het risicoprofiel wordt rekening gehouden met eventuele verzoeken met betrekking tot toevoegen van scenario's of capaciteitanalyses.

Risicocommunicatie

Risicocommunicatie is de communicatie over omgevingsrisico's in een situatie waar (nog) geen sprake is van een calamiteit. Met andere woorden, risicocommunicatie vindt plaats onder 'normale' omstandigheden. Door actief over omgevingsrisico's van burgers te communiceren wil de overheid een groter bewustzijn creëren en kennis overbrengen over risico's in de omgeving. De nadruk wordt gelegd op wat burgers zelf kunnen doen, het zogenaamde handelingsperspectief. Als burgers beter op de hoogte zijn van wat ze zelf kunnen doen, vergroot dit de zelfredzaamheid tijdens een ramp of crisis. Daarom hecht de VRGZ grote waarde aan dit beleidsthema.

De afgelopen jaren heeft de veiligheidsregio met name ingezet op het ontwikkelen van een 'kapstok', waardoor er voor gemeenten een gezamenlijk kader voor risicocommunicatie is ontstaan. Op regionaal niveau zijn instrumenten, kaders en formats ontwikkeld die de gemeenten ondersteunen bij het uitvoeren van risicocommunicatie. Dit beleid wordt de komende vier jaar voortgezet. Daarbij focust de VRGZ zich op haar regierol en het aandragen van instrumenten, kaders en formats ten behoeve van gemeenten. De regio sluit daarbij gedeeltelijk aan bij de landelijke campagne 'Denk Vooruit'.

Evenementenbeleid

In maart 2008 heeft het veiligheidscollege de 'regionale handreiking evenementenbeleid' vastgesteld. De nadruk in dit beleid ligt op de zwaar belastende evenementen, de zogenaamde A-evenementen in onze veiligheidsregio, waarbij een bovenmatige inzet wordt gevraagd van de hulpverleningsdiensten. Voor deze evenementen worden lokale multidisciplinaire veiligheidsoverleggen ingericht. Het veiligheidsoverleg adviseert de burgemeester van de betrokken gemeente(n) ten aanzien van veiligheidsvraagstukken in relatie tot het evenement. Dit ingezette beleid wordt de komende jaren aangescherpt en gecontinueerd mede naar aanleiding van het COT-rapport 'Strandrellen in Hoek van Holland 2009' en de landelijke handreiking evenementenbeleid. Hierdoor wordt de samenwerking tussen de politie Gelderland-Zuid en de veiligheidsregio op het gebied van evenementenveiligheid nog hechter.

Realisatie Risicobeheersing

Activiteit	2012	2013	2014	2015
Netwerkmanagement				
Onderhouden van het netwerk voor de advisering ihkv externe veiligheid en crisisbeheersing.	x	x	x	x
In kaart brengen en opbouwen van een netwerk voor advisering fysieke veiligheid voor prioritaire risico's.	x	x	x	x
Versterken pro-actief handelen				
Ontwikkeling van gedragen instrumentarium voor advisering fysieke veiligheid.	x			
Implementatie van het ontwikkelde instrumentarium.		x	x	
Versterken multidisciplinaire advisering externe veiligheid.	x			
Opzetten en uitvoeren multidisciplinaire advisering fysieke veiligheid.		x	x	x
Zelfredzaamheid & burgerparticipatie				
Onderzoek mogelijkheden zelfredzaamheid en burgerparticipatie. Uitwerking in een visie en een actieplan zelfredzaamheid.	x	x		
Uitvoering geven aan het actieplan.		x	x	x
Risicoprofiel				
Jaarlijkse actualisatie	x	x	x	x
Herziening risicoprofiel				x
Risicocommunicatie				
Update regionaal risico-communicatieplan				
Uitvoering algemeen risicocommunicatieplan voor alle gemeenten.	x	x	x	x
Ondersteuning gemeenten bij objectgerichte risicocommunicatie ihkv externe veiligheid.	x	x	x	x
Evenementenbeleid				
Opstellen en implementeren landelijke Handreiking publieksevenementen GHOR.	x	x		
Actualiseren handreiking evenementenbeleid.	x			
Uitwerken inzet beperkte capaciteit hulpverleningsdiensten.	x			

Hoofdstuk 6

Incidentbestrijding

Inleiding

Incidentbestrijding staat voor het managen van incidenten en de voorbereiding daarop. Hierbij wordt de term 'incident' breed opgevat. Het gaat niet alleen om het incident zelf, maar ook om de dreiging ervan of de aankondiging van een gebeurtenis. Ook gaat het om incidenten die volgens de letterlijke definitie niet een echte ramp of crisis zijn, maar die een grote impact hebben in de maatschappij waardoor adequaat en tijdig opschalen wenselijk is.

De incidentbestrijding is de komende jaren onderhevig aan een aantal veranderingen. Zo moeten de wijzigingen die de Wet veiligheidsregio's en het daarbij behorende Besluit veiligheidsregio's en het Besluit personeel veiligheidsregio's met zich meebrengen, worden geïmplementeerd. Ook variëren de crises steeds meer van karakter. Waar vroeger de crisisorganisatie gericht was op 'de flitsramp', wordt nu steeds vaker ook al rekening gehouden met dreigingen als bijvoorbeeld uitval van infrastructuur of van medische aard. Daarmee zijn crises complexer geworden door de vele afhankelijkheden tussen processen in de huidige maatschappij.

Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden, heeft de VRGZ haar beleid op incidentbestrijding uitgewerkt in een aantal thema's. Deze thema's worden na de visie op incidentbestrijding besproken.

Visie

Hoewel het zwaartepunt van de VRGZ de komende vier jaar ligt op risicobeheersing en het verhogen van veiligheidsbewustzijn, is het van groot belang dat de VRGZ daarnaast blijft inzetten op het verder uitbouwen van het fundament van de crisisorganisatie.

Met de wettelijke verplichting tot het opstellen van het regionaal crisisplan en de daarbij voorgestelde nieuwe landelijke organisatiestructuur, zal de bestaande organisatiestructuur van de crisisorganisatie in de komende jaren veranderingen ondergaan, ook in de VRGZ. Tevens wordt vanuit het Besluit veiligheidsregio's aangedrongen op een effectievere manier van informatiedeling ten tijde van een ramp of crisis, het zogenaemde netcentrisch werken. Ook dit heeft vergaande gevolgen voor de huidige hoofdstructuur van de crisisorganisatie. Het ontwerp en de implementatie van de nieuwe organisatiestructuur en de informatiedeling voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Gelderland-Zuid zal de komende vier jaar dan ook veel aandacht vergen van de VRGZ.

Planvorming

Met de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's is de wettelijke verplichting voor rampbestrijdingsplannen komen te vervallen, met uitzondering van de rampbestrijdingsplannen voor BRZO-bedrijven en luchtvaartbedrijven. Dit vraagt binnen de veiligheidsregio om een herbezinning op de planvorming. De VRGZ heeft momenteel de beschikking over een groot aantal (rampbestrijdings)plannen. Door de omvang en de hoeveelheid rampbestrijdingsplannen is de inhoud van de plannen slechts beperkt bekend bij de verschillende functionarissen. De komende jaren zal het aantal rampbestrijdingsplannen worden teruggebracht. Andere planvormen, zoals incidentbestrijdingsplannen, bieden meer vrijheid om deze planvorm af te stemmen op het type incident en alleen dat op papier te zetten wat noodzakelijk is.

Voor de BRZO-bedrijven binnen de veiligheidsregio en voor de scenario's met betrekking tot hoogwater en dijkdoorbraak zullen rampbestrijdingsplannen worden opgesteld. Deze rampbestrijdingsplannen worden eens in de drie jaar herzien en worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Verder zullen voor de belangrijkste risico's in de regio, zoals voor ammoniak, LPG, PBZO-bedrijven, een incidentsbestrijdingsplan worden opgesteld. Voor de andere risico's wordt gezien welke planvorm daarvoor het meest geschikt is. Streven is om alleen op papier te zetten wat strikt noodzakelijk is en bruikbaar op het moment dat de plannen nodig zijn.

De regio zal de coördinatie van de planvorming verzorgen in het geval van gemeenteoverschrijdende risico's. Bij gemeentelijke risico's zorgt de regio voor formats, maar zijn de gemeenten zelf verantwoordelijk voor het op- en vaststellen van de plannen. Dit uitgangspunt wordt ook gehanteerd als de regionalisering van de brandweer eenmaal een feit is. De eindverantwoordelijkheid blijft bij de gemeente. Maar mogelijk stellen dezelfde mensen dan de plannen op, alleen zijn zij dan in dienst van de veiligheidsregio. Kennis vanuit de gemeente betreffende een specifiek gemeentelijk risico blijft immers noodzakelijk.

Om te voldoen aan de wet en de informatiebehoefte van de burger, zullen rampbestrijdingsplannen ter inzage worden gelegd bij de betreffende gemeente, alvorens ze worden vastgesteld. Burgers worden daarbij in de gelegenheid gesteld inspraak te hebben. Daarnaast wordt in het risicocommunicatiebeleid opgenomen op welke wijze burgers over andere risico's en plannen worden geïnformeerd of betrokken.

Als laatste zullen voor de belangrijkste risico's binnen de veiligheidsregio smartcards worden opgesteld. Dit zijn handzame 'samenvattingen' van plannen die voor het eerste uur (the golden hour) in het COPI, de meldkamer en mogelijk ook het ROT de belangrijkste punten op een rijtje zetten.

Crisisplan

De Wet veiligheidsregio's stelt de veiligheidsregio's verplicht om een regionaal crisisplan op te stellen, waarmee de verplichting tot gemeentelijke rampenplannen komt te vervallen. De VRGZ stelt in 2011 het statische deel van het regionaal crisisplan vast. Hierin wordt de organisatie van de crisisbeheersing beschreven en wordt ingegaan op de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de deelnemers binnen het werkveld tijdens repressieve werkzaamheden. Daarnaast zijn in het statische deel van het crisisplan de uitgangspunten vastgelegd, die worden gehanteerd in de crisisorganisatie.

Het crisisplan is gebaseerd op de nieuwe landelijk geïntroduceerde organisatiestructuur om zo landelijke uniformiteit in de regionale crisisplannen te realiseren. De VRGZ wijkt op één punt van deze structuur af en dat betreft de handhaving van een extra stafsectie, de stafsectie Communicatie. Hiervoor is gekozen omdat in Gelderland-Zuid, crisiscommunicatie- en voorlichting regionaal is georganiseerd, waardoor een aparte stafsectie Communicatie logisch is. Ook doet dit recht aan het enorme belang van proces Communicatie tijdens een crisis.

Daarnaast hebben gemeenten naar aanleiding van het Referentiekader Regionaal Crisisplan gediscussieerd op welke wijze zij invulling willen geven aan het referentiekader. Daarbij is besloten om één regionale sectie bevolkingszorg in te stellen, waarbij de personele invulling plaatsvindt vanuit twee pools.

Na vaststelling van het statische deel van het crisisplan volgt de daadwerkelijke implementatie van het crisisplan. De volledige implementatie, inclusief de werving, selectie en opleiding van alle mensen binnen de crisisorganisatie is in december 2014 afgerond. In de tussenperiode zal de veiligheidsregio geleidelijk overgaan naar deze nieuwe crisisorganisatiestructuur.

Crisiscommunicatie

Tijdens en na de ramp of crisis communiceren overheid en hulpverleningsdiensten met alle betrokkenen. De communicatie is gericht op informatievoorziening aan betrokkenen, schadebeperking en betekenisgeving. De burgemeester van de getroffen gemeente is verantwoordelijk voor crisiscommunicatie. De veiligheidsregio heeft de taak de burgemeester daarbij te ondersteunen.

Lastig is, dat de overheid is het informatiemonopolie kwijt is. Gebruikers van sociale media delen, veelal niet gevalideerde informatie, die doorgaans sneller beschikbaar is, dan de informatie die de overheid aanbiedt. Een crisis krijgt hierdoor een andere betekenis en vereist ook een andere aanpak van crisiscommunicatie. Het gaat vaak niet om het incident zelf, maar veel meer om de impact van het incident. De ontwikkeling van nieuwe communicatiemiddelen biedt mogelijkheden tot een meer gedifferentieerde informatievoorziening tijdens een crisis. Te denken valt aan alarmering via mobiele telefoons (cell broadcasting) of het gebruik van burgernet. De VRGZ zal de landelijke ontwikkelingen volgen en de toepassing in de regio ervan nader verkennen.

Meldkamer

Om goed voorbereid te zijn op de landelijke ontwikkelingen is besloten de meldkamer van Gelderland-Zuid zoveel mogelijk te versterken. In dit kader wordt bekeken in hoeverre het mogelijk is om de samenwerking tussen de meldkamers ambulancezorg en brandweer te intensiveren en vindt een nadere oriëntatie plaats op samenwerking met andere regionale meldkamers. Hierbij wordt gedacht aan verdergaande samenwerking tussen de meldkamers ambulancezorg Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden.

Daarnaast is het optimaal functioneren van de GMK ook de voorwaarde voor een succesvolle incidentbestrijding. Het opschalingsproces moet gericht zijn op het voorbereid kunnen omschakelen van drie afzonderlijke meldkamerprocessen naar één multidisciplinair meldkamer- en opschalingsproces. De Calamiteiten Coördinator neemt hierbij een regierol op zich. In verband met het belang van deze regierol, is de aanwezigheid van de Calamiteiten Coördinator uitgebreid tot 7 dagen per week, 24 uur per dag. Daarnaast zal in de toekomst de Calamiteiten Coördinator zich doorontwikkelen naar een Multidisciplinaire Coördinator. De Multidisciplinaire Coördinator heeft dezelfde taken als de CaCo maar werkt daarnaast ook in 'vredestijd' aan het optimaliseren van de multidisciplinaire samenwerking binnen de GMK.

Tenslotte zal de veiligheidsregio rekening houden met de veranderingen die op komst zijn voor de meldkamer met betrekking tot schaalvergroting, zoals vermeld staat in het regeerakkoord.

Opleiden en oefenen

In december 2009 heeft het veiligheidscollege het beleidsplan multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen en borgen vastgesteld. In dit beleidsplan is de visie van de veiligheidsregio als volgt verwoordt: 'Eind 2013 beschikt de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid over een professionele multidisciplinaire opleidings-, trainings- en oefenorganisatie, die haar aanbod afstemt op de in de wet gestelde eisen en op de wensen en behoeften van haar sleutelfunctionarissen in de crisisbeheersing'. Hierbij is het uitgangspunt gehanteerd dat iedere sleutelfunctionaris zelf verantwoordelijk is voor het op peil houden van zijn of haar kennis, ervaring en competenties. De veiligheidsregio en/of de eigen werkgever zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van opleidingen, trainingen en oefeningen en het faciliteren van de sleutelfunctionarissen door middel van beschikbaar stellen van tijd en middelen.

Een ander uitgangspunt is dat alle functionarissen binnen de regionaal crisisorganisatie worden getraind (en geworven) op basis van vastgestelde kwalificatieprofielen.

Om de genoemde visie ten aanzien van het multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen te verwezenlijken, is deze visie vertaald in twee doelstellingen. Het eerste doel is om de sleutelfunctionarissen binnen de organisaties van de brandweer, politie, GHOR en gemeente op het gewenste niveau van professionaliteit te brengen en te houden. Het tweede doel is de samenwerking tussen de betrokken disciplines en de verschillende operationele niveaus te verbeteren, waardoor teamleden elkaar aanvullen en waar nodig ondersteunen om zo het gezamenlijke doel te bereiken, namelijk het adequaat bestrijden of voorkomen van een crisis of incident.

Dit ingezette beleid wordt de komende jaren gecontinueerd. Zie voor het 'Beleidsplan multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen en borgen' deel 3 van het regionaal beleidsplan.

Realisatie Incidentbestrijding

Activiteit	2012	2013	2014	2015
Planvorming				
Actualiseren rampbestrijdingsplannen BRZO bedrijven en hoogwater en dijk-doorbraak.	x			x
Onderzoeken welke planvorm beste bij welk scenario past en hiervoor vervolgens formats voor ontwikkelen.	x	x		
Ontwikkelen smartcards	x			
Crisisplan				
Opstellen crisisplan	x			
Implementeren crisisplan	x	x	x	x
Crisiscommunicatie				
Verder professionaliseren van de regionale pool en de andere actoren met een rol in de crisiscommunicatie	x	x	x	x
Meldkamer				
Intensivering multidisciplinaire samenwerking	x	x	x	x
Afwachten landelijke ontwikkelingen	x	x		
Opleiden en oefenen				
Implementeren regionaal beleidsplan Multidisciplinair Opleiden, Trainen, Oefenen en Borgen (MOTOB)	x	x	x	

Hoofdstuk 7

Herstel uit een ontwrichte situatie

Inleiding

Herstel houdt meer in dan alleen nazorg. Daar waar het doel van incidentbestrijding het creëren van een stabiele situatie is, is het doel van herstel het creëren van een genormaliseerde situatie. Met de term herstel wordt duidelijk dat het gaat om meer dan alleen 'zorg'. Het gaat om een zelfstandige fase, volgend op een incident: een fase met nieuwe processen en met een eigen dynamiek en vaak een daarop aangepaste organisatievorm. In onderstaande volgt de visie op herstel en doelstellingen om dat te realiseren.

Visie

De taken in de herstelfase zijn binnen de VRGZ op lokaal niveau, dat wil zeggen in de gemeenten, georganiseerd. Juist in deze fase moet de gemeente in de gelegenheid zijn om adequaat te kunnen communiceren met inwoners en bedrijven. De lokale politiek speelt hierbij een belangrijke rol.

Omdat alle gemeenten tegen eenzelfde situatie kunnen aanlopen, is een regionale aanpak vanuit efficiency oogpunt wenselijk. De veiligheidsregio zal daarom in samenwerking met de gemeenten, op regionaal niveau beleid ontwikkelen op het gebied van herstel. Daarnaast heeft de veiligheidsregio de ambitie om de overgang van acute, naar herstelfase, meer geleidelijk te laten verlopen.

Doelstellingen en uitgangspunten

De veiligheidsregio Gelderland-Zuid zal in samenwerking met de gemeenten zorgen dat het netwerk met betrekking tot nazorg in kaart wordt gebracht. Belangrijk is daarbij om aan te geven, op hoofdlijnen, welke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden deze lokale partners (voor de individuele gemeenten) en regionale partners hebben. Veel is hiervoor al beschikbaar, maar het is nodig om dit te bundelen, aan te vullen en eventueel te actualiseren.

Daarnaast zullen procedure afspraken gemaakt en op papier gezet worden over hoe een nazorgorganisatie op hoofdlijnen ingericht kan worden.

Tevens zal de veiligheidsregio een actieve bijdrage leveren aan het verzamelen en verbreden van kennis rondom herstel zodat deze regionaal gebruikt en ingezet kan worden.

Realisatie Herstel

Activiteit	2012	2013	2014	2015
Preparatie herstel				
Netwerk herstel in kaart brengen	x			
Nazorgorganisatie op hoofdlijnen in kaart brengen.	x			
Verzamelen expertise en kennis met betrekking tot herstel	x	x	x	x

Hoofdstuk 8

Informatiemanagement

Inleiding

Met informatiemanagement in de crisisbeheersing worden alle activiteiten bedoeld die gericht zijn op het verzamelen, valideren, analyseren en doorleiden van informatie. In dit beleidsplan gaat het om informatiemanagement in zowel de fase van risicobeheersing, incidentbestrijding en herstel. Het proces informatiemanagement is daarin een ondersteunend proces dat volop in ontwikkeling is. Vanaf 1 oktober 2010 is het Besluit veiligheidsregio's van kracht, waarin tal van eisen worden gesteld aan informatiemanagement bij crisisbeheersing. De komende jaren zal de VRGZ zich dan ook richten op het voldoen aan de landelijk gestelde eisen en de doorontwikkeling van de landelijke ontwikkelingen zoals netcentrisch werken. In onderstaande volgt een visie op informatiemanagement gevolgd door doelstellingen toegespitst naar de verschillende onderdelen en een concretisering in de vorm van een overzicht van de realisatie.

Visie

Het zwaartepunt van het informatiemanagementbeleid voor de operationele informatievoorziening van de VRGZ voor de komende vier jaar ligt met de implementatie van netcentrisch werken en de inrichting van de organisatie daaromheen. De werkwijze en inrichting van die organisatie wordt vastgelegd in het regionaal crisisplan. Een belangrijk uitgangspunt dat de VRGZ daarbij hanteert, is om zoveel mogelijk aan te sluiten op de landelijke ontwikkelingen, om zo landelijke uniformiteit na te streven. In de jaren 2012-2015 worden verbeteringen in het informatieproces stap voor stap gemaakt, beginnend met het in gebruik nemen van het landelijk crisismanagementsysteem. Uiteindelijk zal eind 2015 het crisisplan volledig zijn geïmplementeerd en daarmee de interregionale en regionale uitwisseling van informatie eenvoudig en soepel verlopen.

Algemeen beleid informatiemanagement en ICT

Informatiemanagement als beleidsterrein is een complex vakgebied. Zeker gezien de landelijke ontwikkelingen en de snelheid waarin deze ontwikkelingen elkaar opvolgen. Informatiemanagement in de brede zin heeft als doel de bedrijfsprocessen van een organisatie op een juiste wijze te voorzien van informatie om die processen optimaal te ondersteunen. Daarvoor is het managen van de verschillende aspecten van informatievoorziening noodzakelijk. Denk daarbij aan het maken van strategische keuzes bij het inrichten van de informatievoorziening, maar ook bij het inrichten van de werkprocessen en de organisatie zelf. Bij het optimaliseren hoort een ontwerp van de gewenste situatie. Om een ontwerp te kunnen maken is inzicht nodig. Hiervoor heeft de directie VRGZ in 2010 reeds besloten om een Informatiemanager aan te trekken. Van deze persoon wordt verwacht dat hij het gehele vakgebied van Informatiemanagement en ICT van de veiligheidsregio overziet. De informatiemanager heeft in 2011 een samenhangende visie opgesteld. Informatiemanagement bij risicobeheersing, incidentbestrijding en herstel maken onderdeel uit van deze visie op informatie.

Informatiemanagement bij risicobeheersing

In de fase risicobeheersing richt informatiemanagement zich op het delen en uitwisselen van gegevens. Tevens is het in deze fase ondersteunend aan het besluitvormingsproces bij incidentbestrijding. Goed informatiemanagement in de 'koude' fase kan de beeldvorming in de 'warme' fase aanzienlijk versnellen, wat de besluitvorming ten goede komt.

Omdat de informatiebehoefte bij het afhandelen van een crisis grotendeels voorspelbaar is, kan de belangrijkste informatie, de zogenaamde kerninformatie, in de koude fase reeds in kaart worden gebracht. Hierdoor worden preparatieve gegevens snel benaderbaar in crisissituaties. Dit betekent dat het proactief en systematisch verzamelen, verfijnen en uitwisselen van informatie op een zodanige manier is ingericht, dat dit bijdraagt aan een betere bestrijding van incidenten. Dit kan door in de koude fase contacten te leggen met externe organisaties, waarbij samenwerkingsafspraken worden gemaakt.

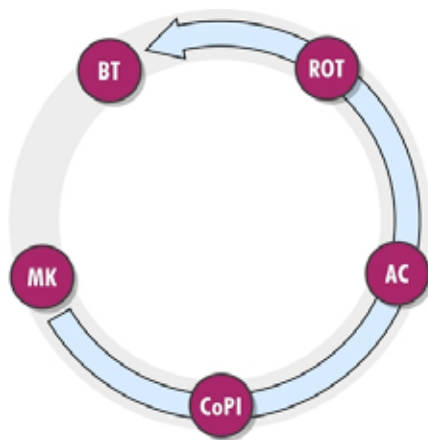
Daarnaast is het mogelijk dat bepaalde informatie van partners 'real time' tijdens crises beschikbaar moet komen, omdat de actualiteit van deze gegevens van groot belang is. Het organiseren (technisch en procesmatig) van de beschikbaarheid van deze gegevens moet tijdens de fase van risicobeheersing plaatsvinden en is één van de taken van de informatiemanager. Het landelijk crisismanagementsysteem zal worden ingezet voor de opslag en het beheer van deze preparatieve data. Daarmee kunnen de gegevens direct ontsloten worden ten behoeve van de crisisorganisatie, overal waar dat nodig is.

Informatiemanagement bij incidentbestrijding

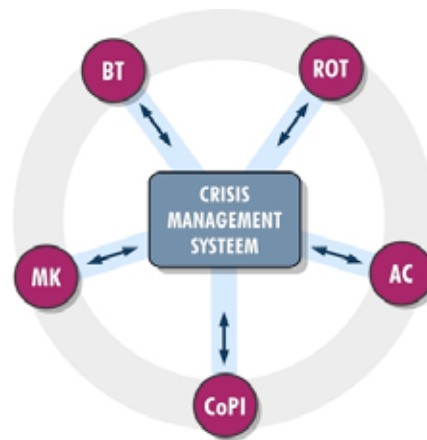
We leven in een informatiemaatschappij. Dit betekent dat een crisis onmiddellijk leidt tot een veelheid aan openbare informatie via internet, televisie, radio, twitter, etcetera. De snelheid waarmee dit gepaard gaat is met geen systeem te evenaren. Tegelijkertijd beschikken de teams binnen de crisisorganisatie juist nog niet over die actuele gedeelde informatie die nodig is om het effectief en gecoördineerd aan te sturen. De opgave voor de komende jaren is dan ook om een crisisorganisatie te bouwen die sneller en beter in staat is om de situatie te overzien, te anticiperen, adequate besluiten te nemen en om die in te zetten in actie. Informatiemanagement bij incidentbestrijding is dan ook een belangrijk ontwikkelpunt binnen de VRGZ. De ontwikkelingen voor de komende vier jaar op dit vakgebied zijn met name gericht op netcentrisch werken, regionaal crisisplan en landelijke uniformiteit.

Netcentrisch werken is een operationeel concept waarin besluitvormers, informatieleveranciers en operationele eenheden in een informatienetwerk samenwerken. In het geval van de crisisbeheersing bestaan de operationele eenheden uit alle betrokkenen van de crisisbeheersingsorganisatie.

Netcentrisch werken betekent dus dat informatie onderling wordt gedeeld, zodat iedereen hetzelfde beeld heeft van een crisis. Hierbij zijn de betrokkenen niet meer afhankelijk van de hiërarchische lijn, wat de snelheid van handelen ten goede komt. Op basis van het gedeelde beeld kunnen mensen zelfstandig de toegewezen taken uitvoeren. Daarmee is netcentrisch werken een belangrijk instrument om te kunnen voldoen aan de eisen die worden gesteld in het Besluit veiligheidsregio's.

Hiërarchische informatie-overdracht

Netcentrisch werken

Om netcentrisch te kunnen werken is onlangs het landelijk crisismanagementsysteem ingevoerd. Bij de VRGZ zal 2012 daarom in het teken staan van het 'tussen de oren' krijgen van netcentrisch werken bij alle betrokkenen bij crisisbeheersing. Daarbij hoort ook het verder invullen en afstemmen van de handelswijze van de diverse crisisfunctionarissen ten tijde van een crisis.

Met de invoering van netcentrisch werken komt met name de informatie sneller beschikbaar. Het is echter van essentieel belang dat in de fase van incidentbestrijding ook wordt vastgesteld welke informatie waar is en welke onwaar en wat de weging van de informatie is. Daarnaast is het van belang dat informatie van en naar de crisispartners wordt ontsloten. Dit is nodig om goede besluiten te kunnen nemen, om middelen effectief en efficiënt te kunnen inzetten, om partners bij elkaar te kunnen brengen en om ter zake kundig en doeltreffend te kunnen adviseren, informeren en communiceren. Hierin voorziet het crisisplan door middel van de introductie van een informatiemanager bij de operationele eenheden (politie, brandweer, gemeenten, GHOR en de crisistaven COPI, ROT en RBT).

De informatiemanager verzamelt, analyseert en beoordeelt zelfstandig informatie in de desbetreffende operationele eenheid. Daarnaast is hij/zij tijdens een crisis verantwoordelijk voor het verzorgen van een adequaat en doelmatig informatieproces. De implementatie van het crisisplan zal in de komende jaren plaatsvinden.

Omdat de VRGZ landelijke uniformiteit belangrijk vindt, is bij zowel het netcentrisch werken als bij het crisisplan voor de landelijke standaard gekozen. Tevens streeft ook de meldkamer naar landelijke uniformiteit door de invoering van landelijke meldingsclassificaties. Deze 'landelijke uniformering' vereenvoudigt de informatie-uitwisseling ten tijde van een crisis tussen veiligheidsregio's onderling. Ditzelfde concept wordt toegepast bij de implementatie van de digitale bereikbaarheidskaart bij de brandweerorganisatie, de meting van prestatie-indicatoren volgens het landelijk model van het project Aristoteles en de aansluiting op de basisregistratie.

Tenslotte zal de meldkamer de komende jaren haar informatiepositie verder verstevigen. De meldkamer is immers steeds nadrukkelijker het centrale punt van informatievergaring en verstrekking. De invoering van het Nationaal Meldkamersysteem (NMS) vormt hierin een eerste stap.

Informatiemanagement bij herstel

De herstelfase brengt een eigen informatiebehoefte met zich mee. In de herstelfase moet worden voortgebouwd op de informatie die tijdens het incident is samengesteld, gebruikt en vastgelegd. Hoe nauwkeuriger dit heeft plaatsgevonden, des te groter de gebruikerswaarde van deze informatie tijdens de herstelfase. De VRGZ zal daarom de waarde van het vastleggen van gegevens ten tijde van een crisis benadrukken. Tevens wil de VRGZ een lerende organisatie zijn. daarvoor zal informatie uit evaluaties van oefeningen en crises gebruikt moeten worden om werkwijzen waar nodig aan te passen en verbeteringen door te voeren.

Realisatie Informatiemanagement

Activiteit	2012	2013	2014	2015
Algemeen beleid informatiemanagement en ICT				
Opstellen meerjaren visie op informatie	x			
Ontwerp en inrichting ICT organisatie VRGZ (in het kader van de regionalisering brandweer en de daarmee gepaard gaande reorganisatie van de VRGZ)	x	x	x	x
Informatiemanagement bij incidentbestrijding				
Invoeren crisismanagementsysteem in het kader van netcentrisch werken	x			
Implementatie netcentrisch werken	x	x	x	x
Netcentrisch werken implementeren in crisisplan	x	x	x	x
Invoeren landelijke meldingsclassificaties op de meldkamer	x			
Invoering nationaal meldkamer systeem (NMS)	x			
Invoeren digitale bereikbaarheidskaart	x			

Hoofdstuk 9

Kwaliteitszorg en kennismanagement

Inleiding

Kwaliteitszorg en kennismanagement richten zich op het optimaliseren van de prestaties van de organisatie, om te kunnen voldoen aan de verwachtingen van 'de klant' en de eigen professionele standaarden. De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is volgens de Wet veiligheidsregio's verplicht zijn kwaliteitsstreven te organiseren. Het organiseren van de kwaliteit van de prestatie van de veiligheidsregio als multidisciplinair systeem voor rampenbestrijding en crisisbeheersing vraagt om voortdurende bijsturing. Een krachtig beleid van kwaliteitszorg garandeert een voortdurende aandacht voor organisatieverbetering, nodig om elke dag een betrouwbare en goed presterende veiligheidsregio te kunnen zijn.

Kennismanagement is een verbijzondering van kwaliteitszorg. Kennis wordt gegenereerd en ingezet ter vergroting van de effectiviteit van de veiligheidsregio. Kennis wordt bijvoorbeeld ontwikkeld door het evalueren van oefeningen en inzetten, door het analyseren en leren van klachten, door te leren van uitgevoerde audits en door scenario-ontwikkeling. Kennis komt tevens beschikbaar in de vorm van rapporten van inspectieorganen, ministeries en kennisinstituten. Ook kan de veiligheidsregio besluiten zelf onderzoek te laten uitvoeren. Zonder het ontwikkelen en aanwenden van kennis, kan de veiligheidsregio haar prestaties niet verbeteren.

Kennismanagement bij de gemeentelijke kolom vindt momenteel vooral landelijk plaats. Gemeenten slaan de handen ineen om te komen tot landelijke uniforme kwalificatieprofielen en proeve van bekwaamheid voor de gemeentelijke functies in de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarnaast trachten zij ook om te komen tot landelijke procesbeschrijvingen voor de gemeentelijke crisisprocessen. Getracht wordt om deze producten landelijk te borgen.

In onderstaande volgt een visie op kwaliteitszorg en kennismanagement gevolgd door doelstellingen toegespitst naar de verschillende onderdelen en een concretisering in de vorm van een overzicht van de realisatie.

Visie

Binnen de VRGZ verschillen de organisatieonderdelen in ontwikkelingsniveau ten aanzien van kwaliteit. Zo beschikken de GHOR en RAV reeds over een gecertificeerd kwaliteitssysteem, terwijl de overige sectoren nog in de opstartfase zitten. Deze verschillen zijn aanvaardbaar omdat er sprake is van verschillende karakters van de sectoren. Er moet echter wel sprake zijn van een gemeenschappelijk basisniveau waar alle organisatieonderdelen aan moeten voldoen. Daarom streeft de VRGZ er naar om in 2014 naast de reeds bestaande systemen, zowel Aristoteles, een multidisciplinair systeem voor prestatiebesturing, en Cicero, een kwaliteitssysteem van de brandweer, te hebben geïmplementeerd. Daarnaast wordt de nadruk gelegd op het verder uitbouwen van het regionaal multidisciplinair leeragentschap en het professionaliseren van de incidentevaluatie organisatie.

Doelstellingen en uitgangspunten

Aansluiting bij landelijke ontwikkelingen kwaliteitszorg

De VRGZ heeft er voor gekozen om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de landelijke ontwikkelingen. Dit betekent voor de kwaliteitszorg dat de komende jaren zowel Aristoteles als Cicero wordt ingevoerd. Aristoteles is een systeem voor prestatiebesturing, waarbij prestatie-indicatoren worden opgesteld voor regionale brandweer, GHOR en GMK. Deze prestatie-indicatoren zijn gebaseerd op relevante documenten, wet- en regelgeving, leidraden, handleidingen en normenboeken. Cicero is er op gericht om de kwaliteitszorg binnen de sector brandweer aan te passen aan de eisen van deze tijd en sluit aan op de wens om te komen tot een landelijk vastgesteld uniform systeem van kwaliteitszorg.

De deelname van de VRGZ aan het project Aristoteles en in een later stadium Cicero, biedt de veiligheidsregio aanknopingspunten om de komende periode vorm te geven aan de regionale kwaliteitszorg. Daarnaast continueren de GHOR en RAV hun ingezette kwaliteitsbeleid.

Kwaliteitsplatform

Om te voorkomen dat het kwaliteitsbeleid tussen de sectoren divergeert, is in 2011 binnen de VRGZ een kwaliteitsplatform opgericht. Doel van dit platform is afstemming en multidisciplinaire verbetering van de kwaliteitssystemen. De komende jaren zal het platform toezien op de implementatie van Aristoteles en Cicero en het aanbrengen van dwarsverbanden tussen dit project en de reeds bestaande kwaliteitssystemen bij de GHOR en RAV.

Regionaal multidisciplinair leeragentschap

In het regionaal multidisciplinair leeragentschap komen alle GRIP-evaluaties van incidenten binnen de regio aan de orde. Leerpunten worden geïdentificeerd, geclusterd en weggezet bij probleemverantwoordelijken om opgelost te worden. Doel hiervan is het organiseren te vergroten en daarmee het optreden tijdens incidenten te verbeteren. de komende jaren zal dit 'platform' verder uitgewerkt worden. Gedacht kan worden aan het vergroten van het evaluatieaanbod door ook landelijke evaluaties mee te nemen en aan het professionaliseren van de incident-evaluatieorganisatie.

Realisatie Kwaliteitszorg en Kennismanagement

Kwaliteitszorg					
	Activiteit	2012	2013	2014	2015
	Instellen kwaliteitsplatform (multi)	x			
	Afstemming kwaliteitssystemen veiligheidsregiobreed	x	x	x	x
	Project Aristoteles (multi)	x	x	x	x
	Project Cicero (brandweer)	x	x	x	x
Kennismanagement					
	Activiteit	2012	2013	2014	2015
Regionaal multidisciplinair leeragentschap					
	Verder uitwerken leeragentschap	x	x	x	x
	Evalueren professionaliseren	x	x		

Deel 3

Bijlagen

Nr	Bijlage	Datum vaststelling
1	Afkortingenlijst	
2	Regionaal risicoprofiel	19 mei 2011
3	Beleidsplan Multidisciplinair Opleiden Trainen Oefenen en Borgen	december 2009
4	Beschrijving operationele prestaties	23 mei 2011
5	Regionaal Dekkingsplan Brandweer	7 juli 2011

Deze bijlagen zijn opvraagbaar bij de sector Veiligheidsbureau van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Bijlage 1. Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
AAC	Adviesgroep Ambtenaren Crisisbeheersing
BBM	Afdeling Bestuur, Beleid en Managementondersteuning
BDUR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BLEVE	Boiling liquid expanding vapour explosion
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
COPI	Commando Plaats Incident
COT	Crisis OnderzoeksTeam
DTV	DirectieTeam Veiligheid
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
ICT	Informatie Communicatie Techniek
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum
Micu	Mobiele intensive care unit
MOTOB	Beleidsplan Multidisciplinair Opleiden, Trainen, Oefenen en Borgen
NMS	Nationaal Meldkamer Systeem
OvDG	Officier van Dienst Geneeskundig
PBZO	PreventieBeleid Zware Ongevallen
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RMT	Regionaal Management Team (Brandweer)
RBT	Regionaal Beleidsteam
ROT	Regionaal Operationeel Team
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WPG	Wet Publieke Gezondheid

Colofon

Het Regionaal Beleidsplan is een uitgave van de
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Samenstelling:

Projectteam Regionaal Beleidsplan VRGZ: Astrid Steverink,
Sanne Bastings, Sjef Timmermans, Susan van Petten, Peter
Willems, Wendelien van Oostrom

Informatie:

Wilt u meer informatie? Neem dan contact op met het
Veiligheidsbureau: telefoon (024) 327 15 00